

zoek een overeenkomst aan te gaan voor een Vrij Vogelreservaat (i.c. een Vogelbroedterrein) met opmerkingen als: 'Ik doe mijn best om de vogels te beschermen, ik plaats nestbeschermers, maar ik wil er borden bij hebben om de eierzoekers beter van mijn land te kunnen houden' (herhaaldelijk blijkt, dat onze borden effectief werken in dit opzicht). Juist in deze gevallen heeft het zin deze initiatieven te steunen.

De auteurs hebben gelijk, dat met het stichten van een Vogelbroedterrein in weidevogelgebieden geen Kemphanen en Watersnippen terugkomen. Daarvoor moeten andere activiteiten ontwikkeld worden. Als natuurbeschermingsinstantie moet zowel Incidenteel als structureel gewerkt worden. De Vrije Vogelreservaten horen typisch tot de eerste categorie. Ze zijn snel te realiseren en zijn op korte termijn effectief, zoals uit onze ervaring blijkt. Dat er ook structureel en op lange termijn gewerkt moet worden aan het behoud van de vogelstand, zoals aangegeven in het artikel is zeer terecht. Dat Vogelbescherming ook op dit terrein werkzaam is, kan men constateren, als men kennisneemt van het jaarverslag en van de binnenkort te publiceren plannen voor ons lustrumjaar 1984.

Opgemerkt moet worden, dat bij het aangaan van een nieuwe of verlengen van een oude overeenkomst gestreefd wordt naar zo goed mogelijke begeleiding van en advisering aan betrokkene. Daarbij wordt dankbaar gebruik gemaakt van de hulp van vogelwerkgroepen, vogelwachten, consulenten en dergelijke. Op verschillende plaatsen is dit al gerealiseerd. Ook op andere manieren blijkt samenwerking mogelijk. De provincie Gelderland stelde geld beschikbaar voor het maken van nestbeschermers, terwijl ook enkele provinciale organisaties voor vrijwillig landschapsbeheer actief zijn op dit gebied.

Opgemerkt moet worden dat er meer redenen zijn om een Vrij Vogelreservaat te stichten in agrarische gebieden, dan alleen om weidevogels te beschermen! Te denken valt aan foerageerplaatsen voor ganzen en dergelijke.

Relatienota

De redenering, dat boeren zouden weigeren een beheersovereenkomst op basis van de Relatienota aan te gaan 'omdat zij al een Vrij Vogelreservaat hebben', is in strijd met de realiteit.

Steekhoudender is de redenering, dat een boer, die bereid is iets te doen aan weidevogelbescherming en een overeenkomst voor een Vrij Vogelreservaat afsloot, eerder geneigd is een beheersovereenkomst met de overheid af te sluiten. Hij krijgt dan ten minste een financiële vergoeding voor zijn activiteiten, of beter voor de activiteiten, die hij na laat. Hierover zijn plaatselijk contacten met het dienstvak Natuurbehoud van het Staatsbosbeheer.

Natuurbescherming in het algemeen

De auteurs stellen, dat natuurbescherming

een taak is van de overheid. Inderdaad. Het mag voldoende bekend verondersteld worden, dat wij om die reden dan ook als advocaat voor de vogels regelmatig bij de landelijke en regionale overheden (en ook internationale!) ons pleidooi houden, of het nu om bestrijding van de olieverontreiniging of om het behoud van weidevogels of stootvogels gaat. Maar natuurbescherming en dus ook vogelbescherming in Nederland zouden nauwelijks iets te betekenen hebben, als er geen vrijwilligers waren! Om het even of het nu vogelaars of grondeigenaren of -gebruikers zijn. Zeker nu de toekomst van de natuurbescherming bij het ministerie van Landbouw en Visserij zo onzeker is, ligt er een zware taak, juist bij de particuliere natuurbeschermingsorganisaties.

Vogelreservaten buiten agrarisch gebied

Onze reactie op dit punt uit het artikel kan kort zijn. De inhoud van een overeenkomst voor een Vogelreservaat is voor ieder toegankelijk. Modellen zijn in het bezit van de auteurs! De zinsnede 'geen jacht, tenzij.' moet uitgelegd worden conform het enkele jaren geleden door Vogelbescherming ingenomen standpunt over vogeljacht: geen jacht op vogels, tenzij om schade te voorkomen, andere middelen gefaald hebben en jacht effectief blijkt te zijn. Ons beleid bij de advisering over het beheer is gebaseerd op bescherming van vogels.

Conclusies

Wij delen de mening van de vogelwacht Utrecht geenszins. Integendeel. Wij baseren dit onder meer op de resultaten die tot nu toe geboekt zijn. Een Vrij Vogelreservaat is méér dan een terrein, waar vogels broeden of verblijven. Er moet een méérwaarde aan toegevoegd worden. In de eerste plaats is dat het feit, dat er door het sluiten van een overeenkomst geen kievitseieren geraapt worden (ook niet vóór 6 april) en dat er geen jacht is op vogels (ook niet als dat wettelijk is toegestaan). Verder zijn er nog bijproducten: Er gaat een zekere propagandistische waarde van uit. Ook is het een aantal malen gebeurd, dat een gemeente op grond van het feit, dat een terrein een Vrij Vogelreservaat is, dat gebied in het bestemmingsplan aanwees als natuurgebied, of dat bepaalde activiteiten in de buurt van een Vrij Vogelreservaat verboden werden (aanleg cross-terrein).

Maar een Vrij Vogelreservaat is pas compleet, als er beheersadviezen gegeven kunnen worden en als er begeleiding plaatsheeft.

Beheersadviezen worden gegeven bij het afsluiten of vernieuwen van een overeenkomst. Van enkele typen terrein bestaan inmiddels geschreven richtlijnen, die uitgereikt worden of worden toegezonden. Richtlijnen voor andere terreintypen zijn in de maak en zullen worden toegezonden aan alle houders van een overeenkomst, die daarvoor in aanmerking komen, zodat ter zijner tijd iedere houder in het bezit is van een dergelijke uitgave, pas-

send bij zijn terrein. Wat betreft de begeleiding moet gesteld worden, dat regelmatig contact met de vogelbescherming van belang is.

Vanuit Zeist kan dit alleen schriftelijk en globaal plaatshebben. Alle houders krijgen jaarlijks bericht over de stand van zaken en bijzonderheden met het verzoek veranderingen in de aard van het terrein door te geven alsmede wijzigingen in de eigendomstoestand en dergelijke.

Maar van groter belang is het contact met plaatselijke consulenten, vogelwerkgroepen, vogelwachten of individuele vogelaars voor het inventariseren, voor hulp (bij het opzoeken en markeren van nesten), voor advies of 'zo maar' contact. Vandaar ons beroep op alle regionale groepen of personen om ondersteuning van de goede bedoelingen van degenen, die een overeenkomst afsloten. Onze ervaringen van twee jaar vernieuwen en verwerven sterken ons steeds meer in onze opvattingen.

■ Ing. J. Knupker, medewerker Vrije Vogelreservaten van 'Vogelbescherming', Dr. Nolenstraat 25, 6823 BK Arnhem, 085 - 421 234